

CONSERVAREA TEZAURELOR MONETARE TEZAURUL DE LA MORUNGLAV – OLT

Verginia IONESCU

Încă din cele mai vechi timpuri moneda a constituit un instrument de schimb, având valoare intrinsecă prin metalul prețios conținut (aur, argint).

Moneda metalică constituie un document prețios care oferă în formă condensată informații privind realitățile politice, economice, religioase, culturale și artistice ale perioadei în care au fost emise. Mai mult decât orice obiect arheologic, moneda reușește să adune atât un mesaj scris prin legenda sa, cât și unul iconografic – prin reprezentările figurale - și respectiv metrologic – prin dimensiuni și greutate.

Tezaurul din articolul de față a fost descoperit în martie 1977 în localitatea Morunglav județul Olt și cuprinde 161 monede de argint, cele mai numeroase fiind emise în timpul sultanului Mahmud I (1730 - 1754). Toate monedele au fost bătute în monetăriile din Istanbul, ceea ce atestă că în Oltenia se practica comerțul sud – dunărean.

Obiectivul principal al activității de conservare – restaurare este de a asigura conservarea pieselor monetare în cele mai bune condiții pe termen cât mai lung. Munca de restaurare – conservare presupune cercetarea tipului de aliaj din care au fost realizate monedele, starea suprafeței metalice și starea de coroziune.

Toate monedele cuprinse în acest tezaur, din punct de vedere chimic, au prezentat pelicule de oxidare, culoarea acestora variind în funcție de tipul de produși de coroziune astfel:

- hidroxidul de argint de culoare gri închis
- oxidul de argint de culoare neagră
- sulfura de argint de culoare neagră
- hidrocarbonați de cupru de culoare verde sau albastră
- oxizi cuproși de culoare roșie
- cloruri de argint de culoare alb – gălbuie ceroasă.

Din punct de vedere fizic, majoritatea monedelor din acest tezaur prezentau fisuri, rupturi cu lipsă material, porțiuni de material toxice.

Trei din monedele tezaurului înainte de aplicarea tratamentelor de curățare și conservare sunt prezentate în foto 1,2 – revers, avers; foto 5,6 – revers, avers; foto 9,10 – revers, avers.

Pentru înlăturarea straturilor de coroziune de pe suprafața monedelor în vederea stabilizării și conservării acestora s-au folosit tratamente fizice și chimice.

Etapele de lucru au fost următoarele :

- degresare cu detergent anionic

- tratament mecanic sub lupă pentru îndepărtarea depunerilor de pământ sau alte depuneri dure
- tratament chimic prin folosirea de soluție de complexon III (EDTA- disodic) și soluție slabă de acid sulfuric cu tiouree ca inhibitor, în funcție de compoziția stratului de coroziune.

Tratamentul chimic are ca scop înlăturarea de pe suprafața monedelor a compușilor de argint și cupru formați datorită mediului în care au stat respectivele monede (probabil au fost depozitate într-un vas de aramă). Astfel, soluția de acid sulfuric înlătură oxizii cuproși de culoare roșie, iar soluția de complexon III înlătură restul compușilor de cupru și argint.

Soluțiile folosite pentru curățare au fost aplicate cu grijă pe suprafața monedelor pentru a nu ataca materialul de bază (argintul).

După tratamentul chimic urmează neutralizarea pieselor (monedelor) prin spălări succesive cu apă distilată până la obținerea unui pH neutru. Prin neutralizare se îndepărtează urmele de cloruri care sunt responsabile în procesul de coroziune. Verificarea îndepărtării totale a clorurilor se face prin testare cu soluții de azotat de argint și acid azotic și din acest moment se evită contaminarea monedelor (nu se pune mâna direct pe piese, nu se umblă cu vapori în încăpere).

După neutralizare urmează uscarea monedelor și de gradul de uscare depinde conservarea acestora. Uscarea s-a făcut în alcool etilic la temperatura camerei.

La final s-a aplicat o peliculă de soluție Paraloid B72 (5 %) în toluen, prin imersie, care are ca scop izolarea suprafeței metalice și conservarea ei în timp.

Monedele curățate și peliculizate sunt prezentate în foto 3,4 – revers, avers; foto 7,8 – revers, avers; foto 11,12 – revers, avers și sunt păstrate în depozitul muzeului în hârtie de filtru și plicuri personalizate.

Monedele au caracter de document obiectiv deosebit de prețios și de necontestat. De aceea, specialiștilor din muzeu le revine sarcina de a studia și clasa tezaurele monetare, iar restauratorilor să stopeze evoluția degradărilor și să asigure protecție pe termen lung.

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

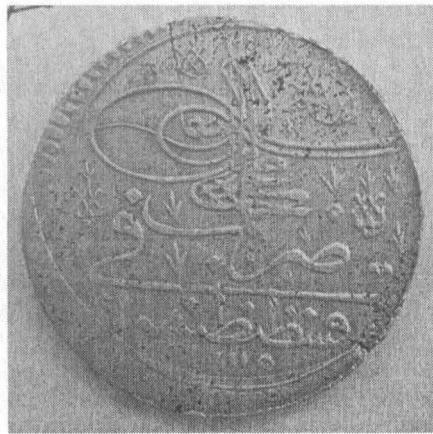

Foto 8

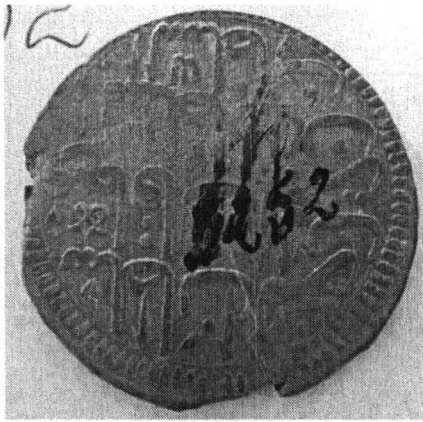

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12